

Javaslat

Orczy Lőrinc és XIX. századi utódai Jánoshalmi értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Maráczai Nóra

(név)

.....

(alíírás)

Jánoshalma, 2016.04.25.

(P.H.)

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Maráczai Nóra

2. A javaslatot benyújtó személy vagy kapcsolattartó adatai:

Név: **Maráczai Nóra**

Levelezési cím:

Telefonszám:

E-mail cím: **ertektar@janoshalma.hu**

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

Orczy Lőrinc és XIX. századi utódai

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

agrár- és élelmiszergazdaság egészség és életmód épített környezet

ipari és műszaki megoldások kulturális örökség sport

természeti környezet turizmus

3. A nemzeti értékek fellelhetőségének helye

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

települési tájegységi megyei külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Orczy Lőrinc báró az 1740-es években községünknek, később a kisszállási uradalomnak is birtokosa. Unokái a múlt század első felében ismét községünk földesurai lettek. Az Orczyak közel 50 évig voltak népünknek és földünknek „örökös földesurai”. Mária Terézia trónra lépése után trónkövetelő ellenségei megtámadták, emiatt 1741-ben Orczy Lőrinc is azon nemes magyar ifjak sorába lépett, akik önként gyülekeztek királynőjük védelmére. Részt vett a hétéves háborúban, amiért kitüntetést kapott. Áldozatkészsége további jeléül 1756-ban jászkunsági és hajdú legényekből saját költségén lovasezredet állított ki, ezzel a királynő figyelmét és hálaérzetét még inkább magára vonta. A békekötés után tábornoki ranggal lépett ki a hadseregből. Visszavonulása után 1764-től polgári hivatalokban szolgálta hazáját. Abaúj megye főispánja lett, de költészettel is foglalkozott. Szembeszállt a nemzetietlen irányzattal, verseiben nemzeti érzést, az egyszerűséget hirdette, gyakran fordult a magyar táj s a magyar paraszt felé. Bessenyei György előfutárának tekinthető. Verseit név nélkül, kissé fellengzős címmel adta ki: *Hívságok megvetéséről, A szegény paraszt néphez beszéd, A magyar hazának, A bugaci csárdának tiszteletére.*

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A helyi értéktárban nem csak a muzeális kincseknek van helyük. Orczy Lőrinc és családja kiemelkedő szerepet töltött be Jánoshalma gazdasági fejlődésében (menye gróf Berényi Borbála közbenjárására Bécsben, 1807. december 11-én kelt királyi kiváltsággal Jankovác városi rangra). Kora ismert és elismert költője és műfordítója volt. Igazi hazafiként támogatta királynőjét, Mária Teréziát. Jánoshalma város Orczy Lőrinc tiszteletére utcát nevezett el róla, melynek elején leszármazottai által épített „Kastély” őrzi emlékét.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Dr. Karsai Ferenc: Jánoshalma története 1849-1945

Összefogás Jánoshalmáért Egyesület: Jánoshalma értékei

Karsai Péter - Dr. Karsai Ferenc – Ferenczi Jánosné – Menyhárt Tamás – Nasz Péterné: Itthon Vagyok honismereti tankönyv

Dr. Papp J. : Jánoshalma története

Magyar Könyvklub: Új Magyar Életrajzi Lexikon 2001 IV.L-Ő

Akadémiai Kiadó Új Magyar Lexikon V. Mf-R

https://hu.wikipedia.org/wiki/Orczy_L%C5%91rinc

8. Nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentáció

2. Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat